

کنفرانس ۲۰۰۹ آپیک

ارائه راهکار برای حل چالش‌های آتی میان اوپاما و نتانیاهو

جمعیت یهودیان آمریکا در حدود ۶ میلیون نفر می‌باشد که کمتر از دو درصد از کل جمعیت این کشور را تشکیل می‌دهد اما آنها با ایجاد سازمان‌های مهم و نیز ایجاد ارتباط کامل بین منافع آمریکا و اسرائیل، به یکی از بانفوذترین گروه‌های تأثیرگذار در سیاست خارجی دولت آمریکا تبدیل شده‌اند. از جمله اهداف مهم این لابی‌ها نفوذ در کانون‌های قدرت ایالات متحده می‌باشد. یکی از مهم‌ترین لابی‌های یهودیان در آمریکا، کمیته امور عمومی آمریکا و اسرائیل موسوم به «آپیک»^۱ می‌باشد که از دهه ۱۹۵۰ شروع به فعالیت نموده و از همان بدو تأسیس، هدف خود را مبارزه برای تصویب قوانینی در جهت حمایت از اسرائیل اعلام نموده است.

باید از آن حمایت کند را بیان نمایند. بنابراین آگاهی از خط‌مشی‌های اعلامی در این کنفرانس از اهمیت بالایی برخوردار است.

این کنفرانس که از تاریخ ۳-۵ ماه مه در مقر اصلی آن در کاپیتال هیل واشنگتن دی سی برگزار شد بیش از ۶۰۰۰ نفر در آن شرکت داشتند. شیمون پرز، بنیامین نتانیاهو، جو بایدن، جان کری، آنتونیو ویارگوسیا (شهردار لس آنجلس)، سناتور ریچارد دوربین، سناتور جان کیل، نیوت گینگریچ (رئیس سابق مجلس نمایندگان آمریکا)، جیمز وولسی (رئیس سابق سیا) و تعدادی دیگر از سناتورها و اعضای مجلس نمایندگان و نیز برخی از دیپلمات‌ها و اعضای بلند پایه دولت فعلی و دولت‌های سابق آمریکا در آن حضور داشتند.

آپیک به عنوان قدرتمندترین و با نفوذترین لابی اسرائیل در آمریکا تأثیر بسزایی در تعیین سیاست‌های دولت آمریکا به ویژه در مسائل خاورمیانه دارد. در کنفرانس‌های سالانه تلاش می‌شود تا فعالیت‌ها و اهداف تقریباً ۵۰۰ لابی یهودی طرفدار اسرائیل با یکدیگر هماهنگ شود، کنفرانس سال جاری آپیک به دلیل تغییر روندهای موجود در آمریکا و اسرائیل به علت حضور باراک اوپاما و نیز نتانیاهو از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود. اعضای آپیک در کنفرانس‌های سالانه خود تلاش می‌کنند تا خواسته‌های آتی و نیز سیاست‌های مد نظر خود را که دولت آمریکا

1. AIPAC (THE AMERICAN ISRAEL PUBLIC AFFAIRS COMMITTEE)

باراک اوباما و هیلاری کلینتون در این کنفرانس حضور نداشتند، البته این به معنای عدم حمایت و وابستگی این دو به لابی مورد نظر نمی‌باشد.

مهم‌ترین اهداف اعلامی در کنفرانس ۲۰۰۹ آپیک در موضوعات اصلی حول چهار محور بیان گردید که در واقع به نوعی بیانگر خواسته‌های اعضای آپیک از اوباما و نتانیاهو بوده است.

این چهار محور عبارتند از:

الف) ادامه روابط آمریکا با اسرائیل و بسط دادن و عمیق‌تر نمودن آن

ب) ایران به عنوان یک خطر مشترک برای منافع آمریکا و اسرائیل و تلاش برای منزوی نمودن ایران و اشاعه ایران هراسی

ج) تصویب بودجه ۲/۷۷۵ میلیارد دلاری که در قالب کمک‌های نظامی جهت تقویت رژیم صهیونیستی ارائه می‌گردد.

د) کسب حمایت کابینه اوباما در خصوص تشکیل دو دولت در فلسطین

در ذیل شرح مختصری از هر یک از مباحث خواهد آمد:

الف) ادامه روابط آمریکا با اسرائیل و بسط دادن و عمیق‌تر نمودن آن

از جمله اهداف کنفرانس آپیک یادآوری و بیان زیرکانه این نکته است که آمریکا و اسرائیل به یکدیگر نیازمند بوده و رژیم اسرائیل برای جامه عمل پوشاندن به این اصل از اهرم نفوذ در درون سیاستمداران آمریکایی استفاده می‌نماید.

در ابتدای کنفرانس ۲۰۰۹ نتانیاهو روابط با آمریکا را ستود و ضمن تأکید بر ادامه آن بیان نمود که با کمک دولت اوباما طرح‌هایی در رابطه با مسائل امنیتی و نیز صلح را دنبال خواهد کرد. علاوه بر نتانیاهو، شیمون پرز نیز گفت: آمریکا یک شریک معمولی برای اسرائیل

محسوب نمی‌شود، بلکه در این ۶۰ سال آمریکا فراتر از یک متحد برای اسرائیل عمل نموده است و همچنین او آمریکا را به عنوان یک دوست شجاع نام برد و خاطر نشان کرد که باراک اوباما امید را به جهان تقدیم خواهد کرد.

در کنار اینها نیوت کینگریج که از حامیان سرسخت اسرائیل است از تلاش‌های آپیک برای بسط روابط آمریکا و اسرائیل به شدت حمایت نمود. به اعتقاد وی آپیک فقط برای منافع اسرائیل مفید نیست بلکه برای منافع آمریکا نیز سودمند است. از نظر او آینده روابط اسرائیل و آمریکا به شدت به هم گره خورده است.

در این بین جو بایدن ضمن بیان ارادت عمیق خود نسبت به رژیم اسرائیل و اعضای آپیک این گونه اظهار کرد که هر چند شعار دولت ما تغییر است اما آنچه که تغییر نخواهد کرد و قابل مذاکره نیز نیست تعهد آمریکا نسبت به حفظ صلح و امنیت در اسرائیل است.

علاوه بر او سناتور جان کری هم از اینکه در جمع دوستان یهودی خود در آپیک است بسیار خوشحال و خرسند بود. او به این نکته اشاره کرد که سوگندی بین رؤسای جمهور آمریکا از زمان ترومن تاکنون وجود دارد مبنی بر اینکه آمریکا و اسرائیل شرکائی دارای روابط ویژه خواهند بود و همه ملزم به حفظ این روابط هستند. او هم به این نکته اشاره کرد که اسرائیل فراتر از یک متحد برای آمریکاست و هرچند ممکن است خیلی از مسائل تغییر کند اما حمایت آمریکا از رؤیاهای اسرائیل و حفظ امنیت آن تغییر نخواهد کرد.

یک بررسی کلی از سخنرانی‌های انجام شده در خلال کنفرانس ۲۰۰۹ نشان دهنده حمایت بی قید و شرط سیاستمداران ایالات متحده از منافع رژیم صهیونیستی می‌باشد که بررسی علل این حمایت‌ها در این مجال نمی‌گنجد.

ب) ایران به عنوان یک خطر مشترک برای منافع آمریکا و اسرائیل و تلاش برای منزوی نمودن ایران و ائتلاف ایران هراسی

در رأس دستور جلسه این کنفرانس، مسأله ایران بوده است. در واقع هماهنگی بین لابی‌های حامی رژیم صهیونیستی برای چگونگی مقابله با جمهوری اسلامی ایران از مباحث اصلی این کنفرانس بوده است. بر این اساس آنها تلاش دارند تا با بزرگ‌نمایی مسأله هسته‌ای ایران توجه‌ها را به سمت خود جلب نمایند. یکی از مباحث مطرح شده در این کنفرانس از سوی افرایم سنه بوده است. او علت هراس صهیونیست‌ها از برنامه اتمی ایران را در هفت محور زیر خلاصه می‌کند:

۱. تغییر در روند مهاجرت به اسرائیل: زیرا والدین فرزندان خود را تشویق خواهند کرد که از اسرائیل به نقطه‌ای دیگر مهاجرت کنند
  ۲. کاهش فرایند سرمایه‌گذاری در اسرائیل
  ۳. تغییر مواضع کشورها و گروه‌های میانه‌رو و طرفدار صلح با اسرائیل
  ۴. کاهش احتمال دستیابی به توافق صلح با سوریه
  ۵. در نتیجه ترس از سلاح‌های هسته‌ای ایران، فرآیند تصمیم‌گیری در اسرائیل محتاط‌تر و محافظه‌کارتر خواهد شد
  ۶. ایجاد و تقویت مسابقه تسلیحاتی در سراسر منطقه خاورمیانه
  ۷. تقویت گروه‌های مقاومت در برابر اسرائیل
- بنابراین تقویت و ظهور کشورها و گروه‌های مخالف منافع اسرائیل در منطقه خاورمیانه از نگرانی‌های عمده اعضای آپیک می‌باشد بنابراین با بزرگ‌نمایی فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای ایران می‌کوشند زمینه فشار به ایران و نیز جلب حمایت‌های دولت آمریکا را بدست آورند.

شیمون پرز بر این عقیده است که ایران در صد تبدیل شدن به یک هژمونی منطقه‌ای است و هدفش نیز اسرائیل و کشورهای عربی می‌باشد. به نظر می‌آید پرز از بیان این مسأله دو هدف را دنبال می‌کند:

الف) ایجاد اختلاف بین اعراب و ایران و ترویج ایران هراسی در بین اعراب و القای این مسأله که تهدید اصلی برای اعراب از جانب ایران است نه اسرائیل

ب) استفاده از این حربه در مذاکرات صلح عربی-اسرائیلی او همچنین ضمن انتقاد از حمایت‌های ایران از حزب‌الله و حماس بر این نکته تأکید داشت که ایران یک دشمن مشترک برای ایالات متحده، اروپا، اسرائیل و اعراب می‌باشد.

نیوت گینگریچ به عنوان حامی سرسخت اسرائیلی عقیده دارد که جلوگیری از خطر ایران نیازمند تحریم‌های شدیدتری می‌باشد بنابراین به عنوان یک حربه باید دسترسی ایران به بازارهای بین‌المللی را محدود و یا قطع نمود.

از مباحث دیگری که در این کنفرانس بر آن تأکید شد و به عنوان استراتژی آتی آپیک مطرح شد تلاش جهت بکار انداختن قانون تحریم‌های نفتی علیه ایران (IRPSA)^۱ در سطح وسیع‌تر می‌باشد. هدف اصلی این قانون که شرکت‌های نفتی بین‌المللی را هدف قرار داده این است که اگر این شرکت‌ها خواهان ادامه روابط با آمریکا هستند باید روابط نفتی و تجاری خود با ایران را قطع کنند.

از نظر اعضای آپیک از آنجائی که ایران ۴۰ درصد منابع نفت تصفیه شده خود را از خارج وارد می‌نماید (بنزین هم شامل این مسأله می‌شود) بنابراین اگر این قانون (IRPSA) به شکل جامع اجرا شود یک تأثیر عمیق بر اقتصاد ایران خواهد داشت.

1. The Iran Refined Petroleum Sanctions Act

از نگاه اعضای آپیک پیگیری این قانون سبب تقویت بازوی دیپلماتیک اوباما در مذاکرات احتمالی با ایران خواهد شد، زیرا این توانایی را به دولت اوباما می‌دهد تا از جنبه قدرت وارد مذاکره شود. از این منظر آپیک معتقد است که واردات بنزین پاشنه آشیل اقتصاد ایران می‌باشد. تأکید آنها بر عملی نمودن یکی از شعارهای انتخاباتی آقای اوباماست یعنی آنجائی که او اعلام نمود اگر ما جلوی واردات بنزین به ایران را بگیریم آن وقت است که ایران با یک تجزیه و تحلیل سود و هزینه‌ای استراتژی خود را تغییر خواهد داد.

هرچند که برخی از اعضای آپیک به ویژه افراطیون کابینه نتانیاهاو همچنان بر طبل جنگ علیه ایران می‌کوبند و مانند افرایم سنه از رهبران حزب کارگر بر این عقیده‌اند که اسرائیل یک "راه‌حل عملیاتی" برای برنامه هسته‌ای ایران دارد که می‌تواند بدون اجازه یا حمایت هر کشور دیگری، خود آن را انجام دهد، اما دیدگاه غالب در کنفرانس سال جاری آپیک بر اعمال تحریم علیه ایران بود و نه بحث جنگ. بر این اساس اعضای آپیک بر این عقیده‌اند که علاوه بر کاخ سفید، وزارت خارجه آمریکا نیز با تحریم علیه ایران موافق است. بنابراین آپیک امیدوار است بتواند با اعمال فشار بیشتر به دولت اوباما تحریم‌های مورد خواست خود را علیه ایران اعمال نماید.

باید به این نکته نیز اشاره شود که کابینه نتانیاهاو نیز در عمل مخالف مذاکرات ایران و آمریکا نیست ولی در صورتی آنرا می‌پذیرد که این مذاکرات منجر به توقف برنامه هسته‌ای ایران شود. (هرچند مقامات جمهوری اسلامی ایران بارها هدف برنامه هسته‌ای کشور را صلح‌آمیز اعلام نمودند).

آنچه از کنفرانس سال جاری آپیک حاصل می‌شود این است که اعضای آپیک و دولت باراک اوباما در یک

مورد دارای توافق اساسی با هم هستند: اگر ایران در مذاکرات احتمالی با ایالات متحده بر سر موضوع هسته‌ای به توافق نرسد باید تحریم‌های دوران کابینه بوش که کارایی نیز نداشته‌اند کنار گذاشته شوند تا تحریم‌های سخت‌تر و با الزام بیشتر به اجرا درآید.

ج) تلاش جهت تصویب بودجه ۲/۷۷۵ میلیارد دلاری

از جمله اهداف مهم آپیک تأمین منابع مالی برای رژیم اسرائیل می‌باشد. آپیک تلاش می‌کند با جذب این کمک‌ها به اهداف زیر دست یابد:

۱. تأمین بودجه سالانه که مبلغی بیش از شصت و پنج میلیون دلار می‌باشد.

۲. کمک به تأمین امنیت اسرائیل از طریق خرید تسلیحات

۳. تلاش برای بازگرداندن یهودیان از سراسر جهان

۴. تأمین منابع مالی برای نامزدهای ریاست جمهوری و اعضای مجلس در ایالات متحده

۵. تأمین منابع مالی شبکه‌های رسانه‌ای حامی منافع رژیم صهیونیستی

۶. استفاده از ابزارهای مالی برای نفوذ در کشورهای دیگر.

بنابراین هرچند ایالات متحده در بحران اقتصادی بسر می‌برد اما بعید است بودجه درخواستی آپیک به تصویب نرسد.

د) کسب حمایت کابینه اوباما در خصوص تشکیل دو

دولت در فلسطین

از جمله چالش‌های موجود بین کابینه اوباما و نتانیاهاو مسأله تشکیل دو دولت در فلسطین است. زیرا تیم خاورمیانه‌ای اوباما به صراحت طرفدار تشکیل دو دولت در سرزمین‌های اشغالی است. اما از زمانی که نتانیاهاو به قدرت رسید تاکنون از این موضوع حمایتی به عمل نیاورده است. هرچند او و شیمون پرز در کنفرانس سال

نتیجه‌گیری

آنچه از مباحث کنفرانس سال جاری و نیز بیانیه پایانی آن بر می‌آید این است که اعضای آپیک در راهبرد سال ۲۰۰۹ خود، چهار محور مطرح شده در خلال این بررسی را سرلوحه فعالیت‌ها و لابی‌گری‌های خود قرار خواهند داد.

اعضای آپیک تلاش خواهند کرد تا در موضوع هسته‌ای ایران به دولت اوپاما فشار وارد کرده تا تحریم‌های شدیدتری علیه ایران اعمال نمایند. در این مورد آنها حامی مواضع رژیم صهیونیستی هستند اما در خصوص مسأله فلسطین آنها حامی طرح تشکیل دو دولت در سرزمین‌های اشغالی هستند، یعنی همان طرحی که آقای اوپاما نیز از آن حمایت کرده است. از آنجائی که در خصوص تشکیل دو دولت در سرزمین‌های اشغالی بین اوپاما و نتانیاهو اختلافاتی بروز خواهد کرد و از طرفی به دلیل حمایت اوپاما از آغاز گفتگوها با ایران، شکاف‌های ایجاد شده فرصت مناسبی را فراروی جمهوری اسلامی ایران قرار خواهد داد تا با استفاده از ابزار دیپلماسی بتواند در زمان لازم امتیازات استراتژیک را در این رابطه کسب نماید.

در واقع اعضای آپیک می‌کوشند تا با حمایت از کابینه اوپاما در خصوص مسأله فلسطین، نظر مثبت وی و اعضای مجلس نمایندگان را درخصوص فشار به ایران و نیز تصویب بودجه ۲,۷۷۵ میلیارد دلاری جلب نمایند.

محمود علیزاده

اداره کل آموزش و توسعه نیروی انسانی

جاری از روند صلح سخن به میان آوردند به طوری که پرز در سخنرانی خود به این مسأله صحنه می‌گذارد که ما خواهان یک صلح پایدار عربی - اسرائیلی هستیم زیرا در سنت اسرائیل، ساختن تاریخ، ساختن صلح است و نتانیاهو فردی است که توان برقراری صلح را دارد. هر چند سخنان پرز برای جلب رضایت اعضای آپیک بود، به نظر می‌رسد درخصوص فرایند صلح عربی - اسرائیلی چالش جدی بین آمریکا و اسرائیل بوجود آید به خصوص با روی کارآمدن کابینه‌ای افراطی در اسرائیل که علاقه چندانی به توافقنامه‌های صلح از خود نشان نداده است. بر این اساس در این کنفرانس اعضای آپیک تلاش نمودند تا با تنظیم سندی که قرار است به امضای اعضای شرکت کننده در کنفرانس سالانه آن و نیز اعضای مجلس نمایندگان برسد، از اوپاما خواهند خواست که با ادامه حمایت از راه حل دو کشوری، تشکیل کشور مستقل فلسطینی را به صورتی دقیق مورد توجه قرار دهد. با توجه به این سند آمریکا به عنوان یک میانجی، ضمن همکاری نزدیک با اسرائیل، فشار لازم به فلسطینی‌ها جهت پایان درگیری با اسرائیل را اعمال خواهد کرد.

این سند برای دولت اوپاما که در صدد ایجاد صلح بین گروه‌های فلسطینی و اسرائیل است پیشنهادی مثبت و مفید است اما فشار مضاعفی را به کابینه نتانیاهو جهت پذیرش دو دولت وارد خواهد کرد. حتی زیبی لیونی رئیس حزب کادیم نیز تأکید کرد که زمان به نفع اسرائیل نیست و دستیابی به یک توافق با فلسطینی‌ها به نفع منافع استراتژیک اسرائیل است. او حتی معتقد است رسیدن به یک توافق پایدار حتی اگر موجب از دست دادن زمین نیز شود باز هم به نفع بقای اسرائیل است. بنابراین باید منتظر چالش‌های آتی در این خصوص باشیم.